

Gegants de Pineda

Pineda de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Carrer de Mossèn Cinto Verdaguer, núm. 58
Emplaçament Espai d'Entitats

Coordenades:

Latitud: 41.624716035101
Longitud: 2.6839309930801
UTM Est (X): 473671
UTM Nord (Y): 4608159

Classificació

Número de fitxa 08163 - 175
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX
Any 1986
Autoria de l'element: Manel Casserres de Solsona
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Pineda de Mar (Plaça de Catalunya, núm. 1 - 08397).

Fitxes associades:

[Trobada gegantera de Pineda de Mar](#)

[La Dansa](#)

Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dv., 10/05/2024 - 16:20

Descripció

La parella de gegants de Pineda de Mar són en Guerau I i l'Ermessenda. En Guerau I representa el senyor de Cabrera: Mesura 3,85 m. d'alçada i pesa 45 quilos. L'Ermessenda representa la senyora de Montsoriu. Mesura 3,75 m. d'alçada i pesa 40 quilos. El constructor d'ambdós és el mestre Manel Casserres, de Solsona.

Guerau I, senyor de Cabrera, i Ermessenda de Montsoriu, vescomptessa de Girona, van viure a cavall del segle X i XI i van ser senyors dels territoris que anava des del comtat de Girona fins a la riera de Caldes. L'any 1113, aquesta nissaga familiar va prendre possessió de la baronia de Montpalau i del seu castell. La baronia, comprenia les parròquies d'Arenys, Sant Iscle, Sant Cebrià, Hortsavinyà, Vallmanya, Sant Pere de Riu i Pineda.

El vestuari que porten avui en dia l'estrenen l'any 2001, per la celebració del XVè aniversari. És d'inspiració medieval, tal i com pertoca al personatges històrics que representen. Guerau I porta un vestit vermell, amb franges verdes decoratives i l'escut de Pineda de Mar al pit, i es cobreix les espatlles amb una capa groga. A la mà dreta sosté un ceptre i a l'esquerra, un pergamí enrotllat. Es cobreix el cap amb una corona. L'Ermessenda duu un vestit de color crema, ribetejat amb franges blaves. Al cap llueix una diadema en forma de corona, de la qual penja un vel que li cau per l'esquena. Es complementa amb unes arracades i un collaret.

Durant l'any 2023, es van estrenar unes noves arracades per la geganta Ermessenda, obra de la pinetenca Gemma Grau que les ha fet a joc amb el color del seu vestit. També ha estrenat el nou mocador de puntes de coixí, una peça única i molt bonica que han fet les puntaires del poble. Durant el 2024 continuaran les millores, en aquest cas amb en Guerau, amb una restauració de la peça i també amb l'estrena d'un nou pergamí.

Ermessenda va ser anomenada Pubilla del Maresme, l'any 1992, un acte en què va prendre el relleu de la geganta de Sant Pol de Mar. Guerau I ha estat nomenat Hereu del Maresme durant el 2014, i el punt culminant va ser la trobada a Pineda de Mar de totes les colles de la comarca.

L'any 2001 estrenen la Dansa de Pineda, un contrapàs popular que és l'evolució del tradicional Ball d'Almorratxes, ball arrelat a Pineda des del segle XVIII, i en el qual les dones triaven la seva parella de ball. La professora Agnès Rodier va ser la persona que va adaptar aquesta dansa perquè pogués ser ballada pels gegants. Aquest ball, com tants d'altres, va desaparèixer del costumari popular al segle XX, però, gràcies al Cançoner de Pineda, recollit per Sara Llorens, i al llibre 'Dansar a Pineda' de Pompili Massa, ambdós editats per l'Ajuntament de Pineda, avui dia en coneixem la partitura i els detalls del ball.

Actualment també es balla el 'Vals-Jota', una dansa molt bonica i vistosa que ha creat la mateixa colla de Pineda. Aquesta dansa s'ha sumat als balls ja tradicionals de la colla, sense oblidar el ball amb la peça 'Gironella'.

Observacions:

Estan acompanyats pels gegantons Pinet, Raquel i Dauna i pels capgrossos Bomber, Català i Thabó.

Història

L'origen del món geganter a Pineda de Mar se situa a principis de la dècada de 1980, quan el veïnat del barri de Poble Nou encarrega a Josep Cardona, en “Nona”, de Mataró, la construcció d'una parella de gegants: en Dragut i la Pineda. Ell representava un pirata dels que habitualment assetjaven la vila en temps medievals, i ella una noia del poble. Van ser els padrins els gegants de Canet de Mar. Actualment aquests gegants ja no existeixen.

L'any 1986, Pineda de Mar adquireix els seus gegants, Guerau I i Ermessenda, que fan la primera cercavila el 31 d'agost, coincidint amb la Festa Major de Sant Joan Baptista. Neixen per iniciativa d'un grup de pinetencs que volien fomentar l'art i la cultura popular, i també la història local. L'Ajuntament va donar suport a la proposta i va encarregar la nova parella al constructor Manel Casserras, de Solsona. Així, Guerau I i l'Ermessenda es van presentar l'any 1986, en una trobada on hi van participar sis colles geganteres de les poblacions veïnes.

Bibliografia

Enllaços d'interès:

[Trempera gegantera](#)

